

Zalecenie nr 197 dotyczące struktur promujących bezpieczeństwo i higienę pracy

Konferencja Ogólna Międzynarodowej Organizacji Pracy,

zwołana do Genewy przez Radę Administracyjną Międzynarodowego Biura Pracy i zebrana tam w dniu 31 maja 2006 r. na dziewięćdziesiątej piątej sesji,

podjąwszy decyzję o przyjęciu niektórych wniosków dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy, która to sprawa stanowi punkt czwarty porządku dziennego sesji,

podjąwszy decyzję, że wnioski te ujęte zostaną w formę Zalecenia uzupełniającego Konwencję dotyczącą struktur promujących bezpieczeństwo i higienę pracy z 2006 r. (nazywanej dalej „Konwencją”),

przyjmuje w dniu piętnastym czerwca dwa tysiące szóstego roku następujące Zalecenie, które otrzyma nazwę Zalecenia dotyczącego struktur promujących bezpieczeństwo i higienę pracy z 2006 r.

I. POLITYKA KRAJOWA

1. Polityka krajowa określona w Artykule 3 Konwencji powinna uwzględniać Część II Konwencji nr 155 dotyczącej bezpieczeństwa, zdrowia pracowników i środowiska pracy z 1981 r. oraz wszystkie stosowne prawa, obowiązki i zobowiązania pracowników, pracodawców i rządów określone tą Konwencją.

II. SYSTEM KRAJOWY

2. Ustanawiając, wdrażając, rozbudowując oraz dokonując okresowych przeglądów systemu krajowego w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy określonych w Artykule 1(b) Konwencji, Członkowie:

a) powinni uwzględniać instrumenty Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP) właściwe dla struktur promujących bezpieczeństwo i higienę pracy wymienione w załączniku do niniejszego Zalecenia, szczególnie Konwencję nr 155 dotyczącą bezpieczeństwa, zdrowia pracowników i środowiska pracy z 1981 r., Konwencję nr 81 dotyczącą inspekcji pracy w przemyśle i handlu z 1947 r., Konwencję nr 129 dotyczącą inspekcji pracy w rolnictwie z 1969 r.,

b) mogą rozszerzyć zakres konsultacji określonych w Artykule 4(1) Konwencji o inne zainteresowane strony.

3. Aby zapobiec wypadkom przy pracy, w tym śmiertelnym oraz chorobom zawodowym, system krajowy powinien podejmować stosowne środki w celu ochrony wszystkich pracowników, w szczególności pracowników w sektorach wysokiego ryzyka oraz pracowników nieobjętych ochroną, takich jak pracownicy pracujący w gospodarce nieformalnej, pracownicy migrujący oraz młodzi pracownicy.

4. Członkowie powinni podejmować działania w celu ochrony bezpieczeństwa i zdrowia pracowników obu płci, obejmujące również ochronę ich funkcji rozrodczych.

5. Promując narodową kulturę prewencji w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy zgodnie z Artykułem 1(d), Członkowie powinni starać się:

a) zwiększać świadomość w miejscu pracy oraz świadomość społeczną w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy poprzez kampanie w kraju połączone, tam gdzie to możliwe, z inicjatywami podejmowanymi w miejscu pracy i w skali międzynarodowej,

b) promować mechanizmy obejmujące kształcenie i szkolenie w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, w szczególności kierownictwa, nadzoru, pracowników i ich przedstawicieli, jak również urzędników rządowych odpowiedzialnych za problematykę bezpieczeństwa i higieny pracy;

c) uwzględnić kwestie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz, w stosownych okolicznościach, umiejętności w tym zakresie w programach edukacyjnych i szkoleniach zawodowych;

d) ułatwiać wymianę danych statystycznych i danych dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy pomiędzy stosownymi władzami, pracodawcami, pracownikami i ich przedstawicielami;

e) udostępniać informacje i oferować porady pracodawcom, pracownikom i ich organizacjom, jak również wspierać lub ułatwiać współpracę między nimi w celu wyeliminowania lub zminimalizowania, jeśli jest to możliwe, związanych z pracą zagrożeń i ryzyka zawodowego;

f) promować w miejscu pracy stosowanie polityki bezpieczeństwa i higieny pracy oraz zakładanie wspólnych komitetów zajmujących się bezpieczeństwem i higieną pracy, jak również wyznaczanie przedstawicieli pracowników zajmujących się bezpieczeństwem i higieną pracy zgodnie z krajowym prawem i praktyką;

g) zajmować się sprawami związanymi z problemami mikroprzedsiębiorstw, małych i średnich przedsiębiorstw oraz zleceniobiorców we wdrażaniu polityk i procedur w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy zgodnie z krajowym prawem i praktyką.

6. Członkowie powinni promować stosowanie systemów zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy, tak jak to określono w Wytycznych do systemów zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy (ILO-OSH 2001).

III. PROGRAM KRAJOWY

7. Zgodnie z Artykułem 1(c) Konwencji program krajowy dotyczący bezpieczeństwa i higieny pracy powinien opierać się na zasadach oceny i zarządzania zagrożeniami oraz ryzykiem, przede wszystkim w miejscu pracy.

8. Program krajowy powinien identyfikować priorytety podejmowanych działań, które należy okresowo sprawdzać i uaktualniać.

9. Formułując i sprawdzając program krajowy, Członkowie mogą poszerzyć konsultacje określone w Artykule 5(1) Konwencji o inne zainteresowane strony.

10. W celu wprowadzenia w życie postanowień Artykułu 5 Konwencji, program krajowy powinien aktywnie promować środki i działania prewencyjne w miejscu pracy oraz działania podejmowane przy udziale pracodawców, pracowników oraz ich przedstawicieli.

11. W stosownych okolicznościach krajowy program dotyczący bezpieczeństwa i higieny pracy powinien być skoordynowany z innymi programami i planami krajowymi, takimi jak programy i plany dotyczące zdrowia publicznego i rozwoju gospodarczego.

12. Formułując oraz sprawdzając program krajowy, Członkowie powinni uwzględnić instrumenty MOP właściwe dla struktur promujących bezpieczeństwo i higienę pracy wymienione w załączniku do niniejszego Zalecenia bez wpływu na swoje zobowiązania wynikające z Konwencji, którą ratyfikowali.

IV. CHARAKTERYSTYKA KRAJOWA

13. Członkowie powinni przygotowywać i regularnie uaktualniać charakterystykę krajową, która podsumowuje istniejącą sytuację w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz postępy w tworzeniu bezpiecznego i zdrowego środowiska pracy. Charakterystyka ta powinna służyć jako podstawa do formułowania oraz rewidowania programu krajowego.

14. (1) Charakterystyka krajowa w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy powinna zawierać informacje dotyczące następujących elementów, na ile znajdują one zastosowanie:

- a) praw i przepisów, układów zbiorowych pracy jeśli mają zastosowanie oraz wszelkich innych stosownych instrumentów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy;
- b) władzy lub organu, bądź też władz lub organów odpowiedzialnych za bezpieczeństwo i higienę pracy wyznaczonych zgodnie z krajowym prawem i praktyką;
- c) mechanizmów mających na celu zapewnienie zgodności z krajowym prawem i przepisami, obejmujących systemy inspekcji;

- d) rozwiązań w celu wspierania, na szczeblu przedsiębiorstwa, współpracy pomiędzy kierownictwem, pracownikami i ich przedstawicielami jako niezbędnego elementu działań prewencyjnych w miejscu pracy;
- e) krajowych trójstronnych organów doradczych lub organów zajmujących się kwestiami bezpieczeństwa i higieny pracy;
- f) służb informacyjnych i doradczych zajmujących się bezpieczeństwem i higieną pracy;
- g) zapewniania szkoleń w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy;
- h) usług w zakresie higieny pracy zgodnie z krajowym prawem i praktyką;
- i) badań w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy;
- j) mechanizmów w celu gromadzenia i analizy danych dotyczących wypadków przy pracy oraz chorób zawodowych oraz ich przyczyn, przy uwzględnieniu odpowiednich instrumentów MOP;
- k) współpracy w ramach stosownych programów ubezpieczeniowych lub systemów zabezpieczenia społecznego obejmujących wypadki przy pracy i choroby zawodowe;
- l) mechanizmów wspierających stałą poprawę warunków bezpieczeństwa i higieny pracy w mikroprzedsiębiorstwach, małych i średnich przedsiębiorstwach oraz w gospodarce nieformalnej.

(2) Ponadto, charakterystyka krajowa dotycząca bezpieczeństwa i higieny pracy powinna, w stosownych okolicznościach, zawierać informacje dotyczące następujących elementów:

- a) mechanizmów koordynacji i współpracy na szczeblu krajowym oraz przedsiębiorstwa, wraz z mechanizmami rewizji programów krajowych;
- b) standardów technicznych, kodeksów praktyki oraz wytycznych w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy;
- c) rozwiązań dotyczących edukacji oraz zwiększania świadomości, jak również inicjatyw promocyjnych;
- d) wyspecjalizowanych instytucji technicznych, medycznych oraz naukowych zajmujących się różnymi aspektami bezpieczeństwa i higieny pracy, jak również instytutów i laboratoriów badawczych zajmujących się bezpieczeństwem i higieną pracy;
- e) personelu zajmującego się kwestiami bezpieczeństwa i higieny pracy tj. inspektorów, inspektorów bezpieczeństwa i higieny oraz lekarzy medycyny pracy i higienistów;
- f) statystyk dotyczących wypadków przy pracy i chorób zawodowych ;
- g) polityk i programów organizacji pracodawców i pracowników w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy;
- h) regularnych lub ciągłych działań podejmowanych w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, obejmujących również współpracę międzynarodową;
- i) środków finansowych i budżetowych z przeznaczeniem na bezpieczeństwo i higienę pracy;
- j) danych dotyczących kwestii demograficznych, wykształcenia, spraw gospodarczych oraz zatrudnienia, jeśli są one dostępne, oraz wszelkich innych istotnych informacji.

V. MIĘDZYNARODOWA WSPÓŁPRACA ORAZ WYMIANA INFORMACJI

15. Międzynarodowa Organizacja Pracy powinna:

a) ułatwiać międzynarodową współpracę techniczną w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, aby pomóc krajom, szczególnie krajom rozwijającym się, zrealizować następujące cele:

i) wzmocnić swój potencjał w celu ustanowienia i realizowania krajowej kultury prewencji w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy;

ii) promować systemy zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy;

iii) wspierać ratyfikację, w przypadku Konwencji, oraz wdrożenie instrumentów MOP właściwych dla struktur promujących bezpieczeństwo i higienę pracy, wymienionych w załączniku do niniejszego Zalecenia;

b) ułatwiać wymianę informacji w zakresie polityk krajowych w rozumieniu Artykułu 1(a) Konwencji, krajowych systemów i programów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy, z uwzględnieniem dobrych praktyk i innowacyjnych metod, a także identyfikacji nowych i pojawiających się rodzajów ryzyka i zagrożeń zawodowych w miejscu pracy;

c) udostępniać informacje na temat postępów dotyczących tworzenia bezpiecznego i zdrowego środowiska pracy.

VI. AKTUALIZACJA ZAŁĄCZNIKA

16. Załącznik do niniejszego Zalecenia powinien być rewidowany i aktualizowany przez Radę Administracyjną Międzynarodowej Organizacji Pracy. Każdy zrewidowany załącznik jest przyjmowany przez Radę Administracyjną i zastępuje poprzedzający załącznik po ogłoszeniu go Członkom Międzynarodowej Organizacji Pracy.

Powyższy tekst jest autentycznym tekstem Zalecenia przyjętego należycie przez Konferencję Ogólną Międzynarodowej Organizacji Pracy na jej dziewięćdziesiątej piątej sesji, która odbyła się w Genewie i została ogłoszona za zamkniętą w dniu 16 czerwca 2006 r.

Na dowód czego w dniu siedemnastego czerwca złożyli swe podpisy:

Przewodniczący Konferencji

ČESTMIR SAJDA

Dyrektor Generalny

Międzynarodowego Biura Pracy

JUAN SOMAVIA

Za zgodność tłumaczenia z oryginałem:

Marek Wałęskiewicz

Dyrektor Departamentu Dialogu i Partnerstwa Społecznego

Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej

ZAŁĄCZNIK

AKTY PRAWNE MIĘDZYNARODOWEJ ORGANIZACJI PRACY WŁAŚCIWE DLA STRUKTUR PROMUJĄCYCH BEZPIECZEŃSTWO I HIGIENĘ PRACY

I. KONWENCJE

- Konwencja nr 81 dotycząca inspekcji pracy w przemyśle i handlu z 1947 r.
Konwencja nr 115 dotycząca ochrony pracowników przed promieniowaniem jonizującym z 1960 r.
Konwencja nr 120 dotycząca higieny w handlu i biurach z 1964 r.
Konwencja nr 121 dotycząca świadczeń w razie wypadków przy pracy i chorób zawodowych z 1964 r.
Konwencja nr 129 dotycząca inspekcji pracy w rolnictwie z 1969 r.
Konwencja nr 139 dotycząca zapobiegania i kontroli ryzyka zawodowego spowodowanego przez substancje i czynniki rakotwórcze z 1974 r.
Konwencja nr 148 dotycząca ochrony pracowników przed zagrożeniami zawodowymi w miejscu pracy, spowodowanymi zanieczyszczeniami powietrza, hałasem i wibracjami z 1977 r.
Konwencja nr 152 dotycząca bezpieczeństwa i higieny pracy w przeładunkach portowych z 1979 r.
Konwencja nr 155 dotycząca bezpieczeństwa, zdrowia pracowników i środowiska pracy z 1981 r.
Konwencja nr 161 dotycząca służb medycyny pracy z 1985 r.
Konwencja nr 162 dotycząca bezpieczeństwa w stosowaniu azbestu z 1986 r.
Konwencja nr 167 dotycząca bezpieczeństwa i zdrowia w budownictwie z 1988 r.
Konwencji nr 170 dotycząca bezpieczeństwa przy używaniu substancji i preparatów chemicznych w pracy z 1990 r.
Konwencja nr 174 dotycząca zapobiegania poważnym wypadkom przemysłowym z 1993 r.
Konwencja nr 176 dotycząca bezpieczeństwa i zdrowia w kopalniach z 1995 r.
Protokół z 1995 r. do Konwencji nr 81 dotyczącej inspekcji pracy w przemyśle i handlu z 1947 r.
Konwencja nr 184 dotycząca bezpieczeństwa i zdrowia w rolnictwie z 2001 r.
Protokół z 2002 r. do Konwencji nr 155 dotyczącej bezpieczeństwa, zdrowia pracowników i środowiska pracy z 1981 r.

II. ZALECENIA

- Zalecenie nr 81 dotyczące inspekcji pracy z 1947 r.
Zalecenie nr 82 dotyczące inspekcji pracy w przedsiębiorstwach górniczych i transportowych z 1947 r.
Zalecenie nr 97 dotyczące ochrony zdrowia pracowników w miejscach pracy z 1953 r.
Zalecenie nr 102 dotyczące usług socjalnych dla pracowników z 1956 r.
Zalecenie nr 114 dotyczące ochrony pracowników przed promieniowaniem jonizującym z 1960 r.
Zalecenie nr 115 dotyczące mieszkań pracowniczych z 1961 r.
Zalecenie nr 120 dotyczące higieny pracy w handlu i biurach z 1964 r.

Zalecenie nr 121 dotyczące świadczeń w razie wypadków przy pracy i chorób zawodowych z 1964 r.

Zalecenie nr 133 dotyczące inspekcji pracy w rolnictwie z 1933 r.

Zalecenie nr 147 dotyczące zapobiegania i kontroli ryzyka zawodowego, spowodowanego przez substancje i czynniki rakotwórcze z 1974 r.

Zalecenie nr 156 dotyczące ochrony pracowników przed zagrożeniami zawodowymi w miejscu pracy, spowodowanymi zanieczyszczeniami powietrza, hałasem i wibracjami z 1977 r.

Zalecenie nr 160 dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy w przeładunkach portowych z 1979 r.

Zalecenie nr 164 dotyczące bezpieczeństwa, zdrowia pracowników i środowiska pracy z 1981 r.

Zalecenie nr 171 dotyczące służb medycyny pracy z 1985 r.

Zalecenie nr 172 dotyczące bezpieczeństwa w stosowaniu azbestu z 1986 r.

Zalecenie nr 175 dotyczące bezpieczeństwa i zdrowia w budownictwie z 1988 r.

Zalecenie nr 177 dotyczące bezpieczeństwa przy używaniu substancji i preparatów chemicznych w pracy z 1990 r.

Zalecenie nr 181 dotyczące zapobiegania poważnym wypadkom przemysłowym z 1993 r.

Zalecenie nr 183 dotyczące bezpieczeństwa i zdrowia w kopalniach z 1995 r.

Zalecenie nr 192 dotyczące bezpieczeństwa i zdrowia w rolnictwie z 2001 r.

Zalecenie Nr 194 dotyczące listy chorób zawodowych oraz rejestrowania i zgłaszania wypadków i chorób zawodowych z 2002 r.